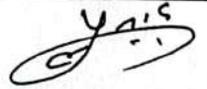
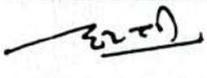
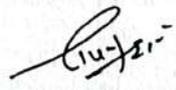
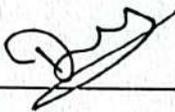
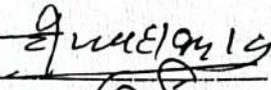
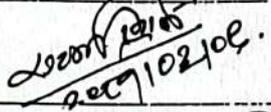
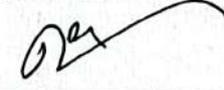
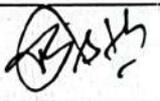
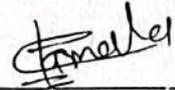
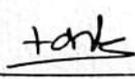
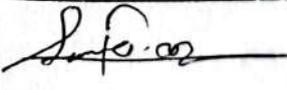

गाउँपालिका, बन्जारा
 नरेश्वरी प्रसाद, बन्जारा
 २०७३

आज मिति २०८१/०३/०९ गते आइतबारका दिन यस भिमसेनथापा गाउँपालिकाको, गाउँ सभाको १४(चौधौं) अधिवेशनको बैठक गाउँपालिका अध्यक्ष लोक प्रसाद बंजाराज्यूको अध्यक्षतामा निम्नानुसारका गाउँसभा सदस्य उपस्थितिमा सुरुवात गरियो।

क्र.स	नाम थर	पद	हस्ताक्षर
१	श्री लोक प्रसाद बन्जारा	अध्यक्ष	
२	श्री अमृता देवी वस्ती (भट्ट)	उपाध्यक्ष	
३	श्री विकास श्रेष्ठ	वडा अध्यक्ष	
४	श्री नारायण प्रसाद भट्टराई	वडा अध्यक्ष	
५	श्री ऋषि राम लामिछाने	वडा अध्यक्ष	
६	श्री धन बहादुर तामाङ	वडा अध्यक्ष	
७	श्री होम बहादुर वरामु	वडा अध्यक्ष	
८	श्री रञ्जन रिमाल	वडा अध्यक्ष	
९	श्री नारायण श्रेष्ठ	वडा अध्यक्ष	
१०	श्री विष्णु कुमार श्रेष्ठ	वडा अध्यक्ष	
११	श्री पार्वती थापा	कार्यपालिका सदस्य	
१२	श्री कमला खनाल	कार्यपालिका सदस्य	
१३	श्री टंक कुमारी वि.क	कार्यपालिका सदस्य	
१४	श्री सम्झना नेपाली वसेल	कार्यपालिका सदस्य	
१५	श्री गोपल विश्वकर्मा	कार्यपालिका सदस्य	
१६	श्री कृष्ण सुर्खेती	कार्यपालिका सदस्य	

१७	श्री महेन्द्र लाल वाडा	गाउँ सभा सदस्य	
१८	श्री सितल गुभाजु	गाउँ सभा सदस्य	
१९	श्री सम्झना वयल्कोटी	गाउँ सभा सदस्य	
२०	श्री डण्ड पाणि पाण्डे	गाउँ सभा सदस्य	
२१	श्री लक्ष्मण लामिछाने	गाउँ सभा सदस्य	
२२	श्री रिता सुनार	गाउँ सभा सदस्य	
२३	श्री दिननाथ अधिकारी	गाउँ सभा सदस्य	
२४	श्री पुष्प राज भुजेल	गाउँ सभा सदस्य	
२५	श्री सुमित्रा दाहाल	गाउँ सभा सदस्य	
२६	श्री कोपिला नेपाली	गाउँ सभा सदस्य	
२७	श्री चुडा मणी सिखडा	गाउँ सभा सदस्य	
२८	श्री सैलेन्द्र कुमार शाक्य	गाउँ सभा सदस्य	
२९	श्री विन्दा परियार	गाउँ सभा सदस्य	
३०	श्री काजी राम ढकाल	गाउँ सभा सदस्य	
३१	श्री सूर्य बहादुर वोहोरा	गाउँ सभा सदस्य	
३२	सुस्मा भट्ट	गाउँ सभा सदस्य	
३३	श्री कल्पना बि.क	गाउँ सभा सदस्य	
३४	श्री शंकर राना मगर	गाउँ सभा सदस्य	
३५	मिना बाग्ले	गाउँ सभा सदस्य	

३६	श्री ईश्वरी नेपाली	गाउँ सभा सदस्य	ईश्वरी
३७	श्री विजयकुमार	गाउँ सभा सदस्य	विजयकुमार
३८	श्री राम प्रसाद पाण्डे	गाउँ सभा सदस्य	राम पाण्डे
३९	श्री सावनी तिवारी डकाल	गाउँ सभा सदस्य	सावनी
४०	श्री मीना साकी	गाउँ सभा सदस्य	मिना
४१	श्री राम कुमार दरे	गाउँ सभा सदस्य	राम दरे
४२	श्री सप्तम श्रेष्ठ	गाउँ सभा सदस्य	सप्तम
४३	श्री विनी माया नेपाल	गाउँ सभा सदस्य	विनी
४४	श्री चित्र बहादुर अधिकारी	सचिव	चित्र अधिकारी

4/2/25

१. थढ़ाञ्जली/सम्मान सम्बन्धमा।
२. कामनाय सम्बन्धमा।
३. गान्धोग्गा शास्त्रान्त एव चारे चान्दमदि सम्बन्धमा।

२. बिहारके शासनात्मक नालक ३३ २०२०/२५, का तारीख अनुसार उक्त अतिवृत्तिका

पंक प्रसाद बिहारी

Y.N.S

प्रस्ताव उपर छलफल र निर्णयहरु:-

निर्णय नं. ०१

- प्रस्ताव नं. १ माथि छलफल हुँदा, लोकतन्त्र, संघीय शासन प्रणाली, परिवर्तन तथा स्वशासनको लागि विभिन्न समयमा भएको जनयुद्ध, जन-आन्दोलनमा सहादत प्राप्त गर्ने ज्ञान अज्ञात सहिदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धाजली तथा वेपत्ताहरुको स्मरण घाइतेहरु प्रति उच्च सम्मान गरि भिमसेनथापा गाउँपालिकाको गाउँ सभाको १४ (चौधौँ) अधिवेशनको बैठकको प्रारम्भ गरियो।

निर्णय नं. ०२

- प्रस्ताव नं. २ माथि छलफल हुँदा, भिमसेनथापा गाउँपालिकाको, गाउँ सभाको (१४) चौधौँ अधिवेशनको तपसिल बमोजिमको कार्यसूचि सभामा निर्णयार्थ पेश गरि स्वीकृत गरियो।

अनुसूचि-१

(कार्यविधिको दफा ८ उपदफा १ सँग सम्बन्धित)

भिमसेनथापा गाउँपालिका

गाउँ सभाको १४(चौधौँ) अधिवेशन

कार्यसूचि र समय तालिका

बैठक सख्या:-१

अध्यक्षता:-श्री लोक प्रसाद बंजारा

बैठक स्थान:- भिमसेनथापा गाउँपालिका,खाञ्चोक गोरखा।

मिति:-२०८१/०३/०९ समय: विहान ११ बजे

क्र स	कार्यसूचि	कार्यसूचि प्रस्तुतकर्ता	कैफियत
१	राष्ट्रिय गान		
२	श्रद्धाजली सम्मान		
३	अध्यक्षले गाउँसभाको १४ औँ अधिवेशनको आब्हान गरेको पत्रको व्यहोरा सभामा बाचन गरेर जानकारी गराउने	सभा अध्यक्ष	
४	आ.ब २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत,छलफल तथा पारित	सभा अध्यक्ष	
५	आर्थिक विधेयक,२०८१ को प्रस्तुति सैद्धान्तिक विषयमा छलफल र पारित	उपाध्यक्ष अमृता देवी भट्ट(वस्ती)	
६	विनियोजन विधेयक,२०८१ को प्रस्तुति सैद्धान्तिक विषयमा छलफल र पारित	उपाध्यक्ष अमृता देवी भट्ट (वस्ती)	

Y.N.S
लोक प्रसाद बंजारा
अध्यक्ष

Y.N.S

७	आ.व २०८१/०८२ को बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत, मध्यकालिन खर्च संरचना प्रस्तुत, छलफल तथा पारित	उपाध्यक्ष श्री अमृता देवी भट्ट(वस्ती)	
८	राजस्व परामर्श समितिको प्रतिवेदन प्रस्तुत	उपाध्यक्ष श्री अमृता देवी भट्ट(वस्ती)	
९	न्यायिक समितिको वार्षिक प्रतिवेदन प्रस्तुत	समितिका संयोजक श्री अमृता देवी भट्ट(वस्ती)	
१०	पूर्वाधार विकास समितिको वार्षिक प्रतिवेदन प्रस्तुत	पूर्वाधार विकास समितिका संयोजक श्री विकास श्रेष्ठ	
११	लेखा समितिको प्रतिवेदन प्रस्तुत	समितिका संयोजक श्री राम प्रसाद पाण्डे	
१२	हाल सम्मका कार्यपालिकाको बैठकले गरेका निर्णयहरुको अनुमोदन		
१३	स्थायी कर्मचारीको तलवी प्रतिवेदन सम्बन्धमा ।		
१४	करार सेवाका कर्मचारीहरुको म्याद थप तथा सेवा सुविधा सम्बन्धमा ।		
१५	पूर्ण खोप घोषणा तथा दिगोपना सुनिश्चितता अनुमोदन सम्बन्धमा ।		
१६	समसामयिक विषय (शुन्य समयमा धारण राख्ने)	गाउँ सभाका सदस्यहरु	
१७	समाध्यक्षज्यूको मन्तव्य सहित समापन		

चित्र बहादुर अधिकारी
सचिव

.....
लोक प्रसाद बंजारा
अध्यक्ष

निर्णय नं. ०३

- प्रस्ताव नं. ०३ माथि छलफल हुँदा, अध्यक्षज्यूले भिमसेनथापा गाउँपालिका, गाउँ सभाको १४(चौधौं) अधिवेशन आब्हान गर्नुभएको तपशिल बमोजिमको पत्रको व्यहोरा सभामा बाचन गरि जानकारी गराईयो।

Y.N.S

ग्रेट, स्मार्ट, हरियाली, स्वच्छ, समृद्ध समाजवाद उन्मुख नमूना गाउँपालिका

१२.९

ग्रेट, स्मार्ट, हरियाली, स्वच्छ, समृद्ध समाजवाद उन्मुख नमूना गाउँपालिका
गाउँ टोल र घर घरमा स्थानीय सरकार
भिमसेनथापा गाउँपालिकाका अध्यक्ष श्री लोक प्रसाद बंजाराज्युले चौधौं
गाउँसभामा प्रस्तुत गर्नुभएको आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को नीति तथा कार्यक्रम

- १। भिमसेनथापा गाउँपालिकाको चौधौं गरिमामय गाउँसभामा उपस्थित गाउँपालिकाका उपाध्यक्षज्यू, सभाका सदस्यज्यूहरु, सभाका सचिव एवं प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू, सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु, उपस्थित सञ्चारकर्मी मित्रहरुमा हार्दिक स्वागत सहित न्यानो अभिभाषण।
- २। सर्वप्रथम म यस महत्वपूर्ण घडीमा नेपालको सार्वभौमसत्ता, स्वाधिनता, भौगोलिक अखण्डता, राष्ट्रियता र संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र प्राप्तिका खातिर महान जनयुद्ध, जनआन्दोलन, मधेस आन्दोलन लगायतका विभिन्न आन्दोलनका क्रममा अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञातअज्ञात महान शहीदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु। घाइते योद्धाहरु प्रति उच्चसम्मान, वेपत्ता योद्धाहरुको स्मरण गर्दै सम्पूर्ण सहिद तथा वेपत्ता परिवारजनमा हार्दिक सम्मान व्यक्त गर्न चाहान्छु। परिवर्तनका लागि सर्घष गर्ने क्रममा घाइते तथा अपाङ्ग हुनुभएका सम्पूर्ण योद्धाहरुको शीघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु।

गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु।

- ३। भिमसेनथापा गाउँपालिकाले आगामी आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ का लागि नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, नेपाल सरकारको पन्ध्रौं आवधिक योजना, दिगो विकासका लक्ष्यहरु, प्रदेश सरकारको मार्गदर्शन तथा प्राथमिकताहरु, प्रदेश सरकारको आवधिक योजना र भिमसेनथापा गाउँपालिकाको आवधिक योजना तथा सम्पूर्ण गाउँपालिकाबासी जनताको चाहाना र आवश्यकतालाई मध्यनजर गर्दै सीमित स्रोत र साधनका बावजुद सिंगो गाउँपालिकाका जनताको विकास र परिवर्तनको आकांक्षालाई आत्मासाथ गर्दै आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम तयार गरिएको छ।
- ४। पूर्वमा बुढिगण्डकी (आरुघाट बुङ्कोटघाट), पश्चिममा गोरखा नगरपालिका र दरौदी नदी, उत्तरमा मोतिखोला (आरुघाट गाउँपालिका) र ताल खोला (बारपाक सुलिकोट गाउँपालिका) दक्षिणमा ज्यादुल खोला (सहिद लखन गाउँपालिका) को बीचमा अवस्थित साविकको मसेल, तान्द्राङ, धावा, बगुवा, अश्राङ्ग र वोर्लाङ्ग गा.वि.स.लाई मिलाएर नेपालका प्रथम प्रधानमन्त्री भिमसेनथापाको गौरवगाथाको उच्चसम्मान गर्दै विश्व साम्राज्यवादका विरुद्ध लडने ती स्वाभिमानी योद्धा भिमसेनथापाको भावधारा पछ्याउँदै उहाँकै नाममा भिमसेनथापा गाउँपालिकाको पुर्नसंरचना भएको कुरा सबैलाई अवगत र पुनःस्मरण गराउँदछु।

गाउँ टोल र घर घरमा स्थानीय सरकार

१२.९

लोक प्रसाद वजरा
अध्यक्ष

१

Y.J.S

५। जातजाती र समुदायलाई हेर्दा भिमसेनथापा गाउँपालिकाको वडा नम्बर १ मसेलमा ब्राम्हण, क्षेत्री, बराम, नेवार र दलित, वडा नम्बर २ सिद्धकाली अमरवस्तीमा ब्राम्हण, क्षेत्री र दलित वडा नम्बर ३ तान्द्राङ्गमा ब्राम्हण, क्षेत्री, दलित, बराम र भुजेल, वडा नम्बर ४ धावामा ब्राम्हण, क्षेत्री, दलित, नेवार र तामाङ्ग वडा नम्बर ५ बगुवामा नेवार, ब्राम्हण क्षेत्री, दलित र बराम, वडा नम्बर ६ अश्राङ्गमा मगर, बाम्हण, क्षेत्री, नेवार, दलित र मुस्लिम, वडा नम्बर ७ र ८ वोर्लाङ्गमा दलित नेवार, ब्राम्हण, क्षेत्री, दराई र कुमाल समुदायको बसोबास रहेको छ।

६। नेपाली जनक्रान्तिको जगमा स्थापित संघिय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको प्राप्तिले आज भिमसेनथापा गाउँपालिकाका सबै जातजाती, भाषाभाषी, वर्ग समुदायमा समावेशी, समानुपातिकताको अधिकार स्थापित मात्र भएको छैन, गाउँ टोल घरघरमा स्थानीय सरकारको प्रतिनिधित्व पुगेको छ। स्थानिय तहको निर्वाचन मार्फत सबै जातजाति र समुदायको सहभागिता सुनिश्चित हुने गरी संघियता कार्यान्वयन भएसंगै आज हामी हाम्रो गाउँपालिकाको विकास र सम्वृद्धिको अभियानमा सबै मिलेर एकताबद्ध ढंगले हातेमालो गरी अधि बढ्न पाएका छौं।

७। सडक पूर्वाधारको हिसावले देशकै प्रमुख राजमार्गको रुपमा निर्माण भईरहेको पूर्वपश्चिम मध्यपहाडी लोकमार्गले यस गाउँपालिकाको वडा नं. १, मसेल वडा नं. २, सिद्धकाली अमरवस्ती र वडा नं. ३ तान्द्राङ्ग जोडेको छ भने यो लोकमार्गले आरुघाटदेखि निवेलसम्मको विकासको ढोका खुलेको छ। राष्ट्रिय गौरवको आयोजनाको रुपमा निर्माण गर्न लागिएको बुढिगण्डकी जलविद्युत आयोजनाको सबै भन्दाबढि प्रभावित क्षेत्र आरुघाटदेखि बुङ्कोटघाट विचमा भिमसेनथापा गाउँपालिकाको वडा नं. ३ तान्द्राङ्ग, वडा नं. ४ धावा, वडा नं. ७ र ८ वोर्लाङ्ग पर्दछ।

८। आयोजना निर्माण सम्पन्न हुनसके यहाँ बन्ने विशाल कृत्रिम ताल र रिङ्गरोडको विकासको अवधारणाले भिमसेन थापागाउँपालिकाको मुहार फरिने छ। वडा नम्बर ५ बगुवामा रहेको एकिकृत मिलनबस्ती पुनः निर्माणको काम भइरहेको छ भने वडा नं. ६ अश्राङ्ग वडा नं. ५ बगुवा र वडा नं. १ मसेल गोरखा नगरपालिकासँग जोडिएकाले यो गाउँपालिकाको तीव्र विकासको सम्भावना रहेको छ। भौतिक पूर्वाधारलाई हेर्दा गाउँपालिकामा रिङ्गरोड, लिङ्ग रोड, वडाका प्राय सबै टोल-टोलसम्म मोटरवाटो, विजुली बत्ती पुगिसकेको छ भने पालिका भित्रका सबै जनताको घर-घरमा खानेपानीको सुविधा पुगेको छ अब पालिका वडाको लाइफ लाइन सडक पिच गरी विजुली र इन्टरनेटको क्षमता बढाइ स्वच्छ र पर्याप्त पानी को लागि पहल गर्नुपर्ने छ।

९। 'हरियो वन, नेपालको धन' भन्ने भनाईलाई आत्मासाथ गर्दै ठूलो वन क्षेत्रले ओगटेको यस गाउँपालिकाले वन क्षेत्रको संरक्षण र सम्वर्द्धन गर्दै वनलाई जनताको आयआर्जनसँग जोड्न सक्ने हामीसँग प्रसस्त सम्भावना रहेका छन्। कृषि, पर्यटन, साना तथा मझौला उद्योग व्यवस्थित गर्नसके थुप्रै रोजगारीको अवसर सृजना गर्नसक्ने अवस्था हामीसँग छ। शिक्षा, स्वास्थ्य र सामाजिक सुरक्षाको क्षेत्रमा गुणस्तर काम गर्नु र गरिएका सबै प्रयासहरूलाई

गाउँ टोल र घर घरमा स्थानीय सरकार

लेक प्रसाद वंजरा
अध्यक्ष

२

प्रविधिमैत्री बनाउँदै पारदर्शी र छिटोछरितो बनाउन निरन्तर प्रायस गरिरहेका छौं । भिमसेनथापा गाउँपालिकालाई ग्रेट (गौरव गर्न लायक), स्मार्ट (छिटोछरितो र सुदर) समृद्ध (विकासित अभाव र तनावरहित) हरियाली, स्वच्छ र सु-संस्कृत समाजवाद उन्मुख समाजवादको नमुना योग्य आधारशिला बनाउन सकिने प्रचुर सम्भावना छन् ।

- १०। व्यवस्था परिवर्तन भएर पनि अवस्था परिवर्तन हुन नसकिरहेको परिप्रेक्ष्यमा स्थानीय आर्थिक विकासको अवधारणालाई अवलम्बन गरी विकास र सम्वृद्धिका निम्ति स्थानीय साधनस्रोत, जनशक्ति, भूमि, पूँजी, यन्त्र, औजार, प्रविधि, बजारको विश्लेषण, विकास र व्यवस्थापनमा क्रान्तिकारी सोच र नेतृत्व आजको आवश्यकता हो । वर्गसंघर्षमा यस गाउँपालिका र तपाईं हामीले प्रदर्शन गरेको श्रेष्ठता समाजवादको आधार तयार पार्न र भिमसेनथापा गाउँपालिकालाई साच्चै ग्रेट, स्मार्ट, हरियाली, स्वच्छ, सम्वृद्ध, सु-संस्कृत समाजवाद उन्मुख नमूना गाउँपालिका बनाउन स्थानीय सरकारका सबै तहका हामी प्रतिनिधिहरू, यस क्षेत्रका विज्ञ, विश्लेषकहरू तथा आम जनसमुदाय एकजुट भएर केन्द्रीत हुनु अहिलेको आवश्यकता भएकाले ४३ जना सहिद र वेपता हरूको सम्झना र उच्च सम्मान हुने गरि ४३ जना जनप्रतिनिधि को भावना समेट्दै टोलटोलका आवश्यकता पुरा गर्न संकल्प गरौं, हामीले नगरे कसले गर्ने ? अहिले नगरे कहिले गर्ने, एकले थुकी सुकी सयले थुकी नदी भन्ने भनाईलाई आत्मासाथ गर्दै त्याग तपस्या र वलिदानको नयाँ आयामको सुरुवात गरौं ।
- ११। जनताको मौजुदा अवस्थामा परिवर्तन ल्याउन भौतिक पूर्वाधारको विकाससँगै उत्पादन क्षेत्रमा लाग्न हामीले आमजनतालाई प्रशिक्षित गर्ने र संगठित गर्ने काम निरन्तर रूपमा गर्दै आएका छौं र अबै गरी रहनुपर्छ । 'स्वास्थ्य, शिक्षा, सीप संस्कार र रोजगार, त्यसका लागि पूर्वाधार' भन्ने नाराका साथ स्थानीय सरकार र जनप्रतिनिधिहरू गाउँ टोल, घर-घरसम्म परिचालित भयौं भने आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रममा समेटिएका योजनावाट भिमसेनथापा गाउँपालिकाको आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक मात्र नभएर हामीले चाहेको र गाउँपालिकाबासी आमनागरिकहरूले खोजेको रूपान्तरणको उद्देश्य बल्ल पूरा हुनेछ ।
- १२। सभाका सदस्यज्यूहरू अब म यहाँहरूसँग गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्षको विषयगत क्षेत्रसँग सम्बन्धीत नीति तथा कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्न चाहान्छु ।

गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू ।

अब म भिमसेनथापा गाउँपालिकाको आर्थिक विकास सम्बन्धी नीति प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

- १३। किसानको हक हित संरक्षण र सम्वर्द्धन गर्दै कृषि क्षेत्रलाई थप उत्पादनमुखी र रोजगार मुलक बनाई नागरिकको जीवनस्तर उकास्न कृषिलाई आधुनिकीकरण, यान्त्रिकीकरण तथा व्यवसायीकरण बनाउँदै कृषि उपजहरूको उत्पादनमा गाउँपालिकालाई आत्मनिर्भर बनाउँदै लैजान प्रत्येक वडालाई एक वडा एक उत्पादन पकेट क्षेत्रको रूपमा विकास गरिनेछ । साथै प्रत्येक वडामा सहकारी मोडेलमा कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर स्थापना गरी सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।

गाउँ टोल र घर घरमा स्थानीय सरकार

लोक प्रसाद वंजरा
अध्यक्ष

कृषि उत्पादन वृद्धि गर्नका लागि माटो परिक्षण, उपचार विधि, फिटवक्स तथा मोबाईल घुम्ति शिविरबाट माटो परिक्षणको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

- १४। भिमसेनथापा गाउँपालिका भित्र विषादी प्रयोगमा न्यूनिकरण गरी वातावरण अनुकुलनमा टेवा पुर्याउदै जैविक विषादी प्रोत्साहन तथा प्राङ्गारिक मल प्लान्ट संचालन गरिने छ । भौगोलिक हावापानी र माटो सुहाँउदो तरकारी बाली, फलफूल, खाद्यन्न, नगदे, बाली प्रबर्द्धन कार्यक्रममा विशेष प्राथमिकता दिइनेछ । कृषकहरुको कृषि उत्पादनमा लागत न्यूनिकरण गर्न यान्त्रिकरण तथा साना सिञ्चाई कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- १५। कृषि उत्पादनको गुणस्तर र उत्पादकत्वमा वृद्धि गर्न मौसमी र बेमौसमी तरकारी उत्पादन गर्न नर्सरीबाट कृषकहरुलाई सुपथ मूल्यमा वेर्ना उपलब्ध गराइनेछ ।
- १६। विपद्बाट कृषि बालीमा हुने आकस्मिक क्षति, प्रकोप रोग किरा नियन्त्रण गर्न कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ । कृषि प्रसारलाई थप प्रभावकारी बनाउन कृषक समूह, कृषि सहकारी, कृषि फर्म, कृषि उद्यमी, व्यवसायिक कृषकहरुलाई उत्पादनमा आधारित अनुदानमा प्रोत्साहन तथा पुनर्ताजकी कार्यक्रम लागु गरिनेछ । साथै अनुदान लिएर व्यवसाय नगर्नेलाई कारवाहीको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- १७। यस गाउँपालिकालाई अबको ५ वर्षमा फलफूल, तरकारी र खाद्यन्नमा आत्मनिर्भर बनाउन विभिन्न कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ । थप नयाँ सुन्तलाजात पकेट विकास कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै बाली बीमा कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिई पूर्ण बाली बीमा गाउँपालिका तर्फ उन्मुख गर्ने नीतिको अवलम्बन गरिनेछ । बेरोजगार, विदेशबाट फर्केका युवायुवतीलाई स्वरोजगार तथा व्यवसायिक उद्यमी बनाउने उद्देश्यलाई बैकहरुसँग समन्वय गरी उद्यमशील हुने वातावरणको निर्माण गरिने छ ।
- १८। साथै कृषि एपको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरी कृषि क्षेत्रलाई प्रविधिमैत्री बनाइनेछ साथै गाउँपालिका भित्र रहेका सवै कृषि तथ्याङ्क संकलन तथा किसान सूचिकरण कार्यलाई पूर्णता दिइनेछ ।
- १९। किसानले उत्पादन गरेका कृषि उपजलाई बजारसम्म पुर्याउन हाटबजार तथा कृषि संकलन केन्द्र निर्माण सम्पन्न गरी संचालन गरिनेछ साथै संघीय सरकारसँग समन्वय गरी गाउँपालिकामा कृषि एम्बुलेन्स खरिद गरी सेवा सञ्चालन गरिनेछ ।
- २०। बाँझो जग्गा जमिनमा खेती गर्ने कृषकलाई प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरी अनुदान प्रोत्साहन, खाली जमिनलाई पूर्ण उपयोग गर्ने गरी कार्यक्रम अघि बढाइनेछ । जग्गा बाँझो राख्न नपाइने नीति अवलम्बन गरिनेछ । उपयोगमा नआएका जग्गा जमिनलाई चाक्लाबन्दी, पकेट क्षेत्र, क्लष्टर बनाई कृषिको लागि प्रयोग गर्न अभिप्रेरित गरिनेछ । सार्वजनिक वनक्षेत्र, सडक तथा राजमार्गको किनारा, नदी उकास र उपयोग विहिन सार्वजनिक सरकारी जमिनमा फलफुल र अन्य विरुवा रोप्ने र संरक्षण गर्ने कार्यक्रमलाई PPE मोडेलमा अभियानको रुपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
- २१। कृषकको बारीमै कृषि प्राविधिक भन्ने नारालाई आत्मसाथ गर्दै कृषकहरुको समस्या, सुझाव औषधी उपचारमा सहयोग पुऱ्याउन कृषि प्राविधिकलाई फिल्डमा पठाउने नीति लिइनेछ ।

4.17

- २२। फलफूल तथा तरकारी भण्डारका लागि चिस्यान केन्द्र स्थापना गरिनेछ । स्थानीय प्रजातिका धान मकै, कोदो, कोसेवाली, तेलहन, दलहन, लगायतका पालीहरूको संरक्षणको लागि जीन बैंकसँग आवश्यक सहकार्य गरिने छ ।
- २३। एक घर एक मौरी घर तथा व्यवसायिक मह उत्पादन गर्न मौरी प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन गरी महमा पालिकालाई आत्मनिर्भर बनाइने छ । साथै महको निर्यात गरि कृषकको आयआर्जन वृद्धि गरिने छ ।
- २४। बाँदरबाट कृषकमा परेको समस्या समाधानका लागि संघीय र प्रदेश सरकारसँग साभेदारी गरी आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- २५। हामी किसानहरूको लागि तत्कालको लागि मात्र नभएर आफ्नै उत्पादनमार्फत संस्थागत गर्दै पेन्सनको रूपमा उपयोग गर्ने गरी किसान पेन्सन बचत योजना संचालन गर्न आवश्यक प्रक्रिया अगाडी बढाइने छ । दैनिक न्यूनतम १०० अनिवार्य कमाउने र मासिक ५०० बचत गर्ने विशेष योजना कार्यान्वयन गरि त्यसको व्याज र लगानीबाट प्राप्त प्रतिफललाई किसान पेन्सनको रूपमा कार्यान्वयन गर्न प्रक्रिया थालनी गरिने छ ।
- २६। हरेक पाँच देखि दश परिवारको सहभागिता रहने गरी कृषि सहकार्य समूह गठन गरिनेछ । ती समूहहरू पालिकामा दर्ता गर्ने, समूहको स्थायी लेखा नम्बर लिने, सहूलियतपूर्ण ऋण लिनका लागि आवश्यक सहजीकरण गरिनेछ ।
- २७। उत्पादनको आयोजना, पशुपालन (दुग्ध तथा मासु), मसलाबाली, फलफूल खेती, जडीबुटी, विउविजन, अन्य उच्च मूल्यका बाली लगाउने नीति लिईनेछ । त्यसमा आधारित उद्योगहरू संचालन गर्न प्राविधिकहरू समेतको सल्लाहमा योजना बनाइनेछ । यसको लागि आफूसँग भएको जमिन उपयोग गर्न सकिने, वन जंगल, श्रमशक्ति, आफूसँग भएको पुँजीको सदुपयोग गर्ने गरी तयारी गरिनेछ ।
- २८। उत्पादनमा गरिने कामको विवरणका साथै सबै रेकर्डहरू सुरु देखि नै राख्ने, लेखा प्रणाली व्यवस्थित गर्ने, आपसी सहयोग, आदान प्रदान गर्ने, कार्यमा सचेततापूर्वक लागिरहने । साथै स्थानीय सरकार तथा विज्ञहरूले उत्पादन कार्यका लागि सहकार्य समूहहरूको परिचालन तथा अनुगमन गर्ने व्यवस्था गरिनेछ । उत्पादन तथा खेती गरिएको क्षेत्रफलमा आधारित भई अनुदान रकम उपलब्ध गराइनेछ ।
- २९। कृषि तथा पशु सेवा शाखा कार्यालयको व्यवस्थित भवन निर्माण गरिने छ । पशु सेवा शाखामा पशुवस्तुका लागि आवश्यक औषधी, उपकरण, फर्निचर लगायत भेटरिनरी चिकित्सकीय सेवा सहितको प्राविधिक जनशक्ति मार्फत कृषकहरूलाई गोठमै पुगेर प्राविधिक सेवा उपलब्ध गराइने छ ।
- ३०। पशुहरूमा लाग्ने विभिन्न माहामारी जन्य रोगको न्यूनिकरण तथा नियन्त्रणका लागि भ्याक्सिन लगायत औषधीहरूको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ३१। मासु तथा दुग्धमा पालिकालाई आत्मनिर्भर बनाउन बाखा तथा भैसीको पकेट क्षेत्र घोषणा गरी आवश्यक माउ, प्रविधि र व्याडको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ३२। हरियो घाँस पशुवस्तुहरूलाई मन परेको गन्ध भएको, स्वादिष्ट, रसिलो, पोसिलो र सजिलोसँग पच्ने, पशुलाई अधिक मात्रामा प्रोटीन, काबोहाइड्रेड, इर्नजी, भिटामिन तथा मिनरल प्रदान गर्ने हुन्छ । तसर्थ संरक्षण गरेर राख्न सकिने तथा थोरै खुवाएर बढी उत्पादन गर्न सकिने

गाउँ टोल र घर घरमा स्थानीय सरकार

लोक प्रसाद वंजरा
अध्यक्ष

ग्रेट, स्मार्ट, हरियाली, स्वच्छ, समृद्ध समाजवाद उन्मुख नमूना गाउँपालिका

- खालका जै, भेच, वसिम, केराउ, बोडी, खेरी, टियोसेन्टी, दिनानाथ, जस्ता हरियो उन्नत घाँस वितरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ साथै सोको उत्पादनको लागि एक उन्नत घाँस विकास स्रोत केन्द्र स्थापनाका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ।
- ३३। पशु बिमा कार्यक्रम तथा पशुको पूर्ण खोप अभियानलाई निरन्तरता दिईने छ।
- ३४। उत्कृष्ट व्यवसायीलाई पुरस्कृत गरिनुका साथै उत्पादनको आधारमा कृषकहरूलाई प्रोत्साहन रकम उपलब्ध गराईने छ।
- ३५। पशु घुम्ति शिविरको व्यवस्था गरी घर घरमा पशु स्वास्थ्य उपचारको व्यवस्था मिलाइने छ।
- ३६। दुग्ध तथा मासु उत्पादन वृद्धिका लागि पशुवस्तुमा नश्ल सुधार कार्यक्रमलाई अघि बढाइने छ।
- ३७। एक वडा एक पशु प्राविधिक नीति अन्तर्गत हरेक वडामा पशु प्राविधिकको व्यवस्था मिलाइनेछ।
- ३८। सामुदायिक छाडा कुकुरहरूको बन्ध्याकरण कार्यक्रम संचालन गरी छाडा कुकुर र छाडा चौपाया मुक्त पालिका बनाउन आवश्यक पहल गरिने छ।
- ३९। एक वडा एक उद्योग कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई प्रत्येक वडाको अलगगै पहिचान हुने गरी उत्पादन गरिने छ। स्थानीय कच्चा पदार्थमा आधारित उद्योगको स्थापना गर्न प्रोत्साहन दिईने छ। लघु तथा घरेलु उद्यम प्रवर्द्धन गर्न सीपमूलक तालिमको व्यवस्था गरी उत्पादित वस्तुको बजारीकरणको व्यवस्था गरिनेछ।
- ४०। औद्यागिक ग्राम निर्माणको कार्यलाई अगाडी बढाइनेछ। कृषि र जडिबुटी जन्य उद्योग स्थापनाका लागि पहल गराइनेछ।
- ४१। स्थानीय स्रोत शिप र साधनको उपयोग गरी कृषि तथा गैरकृषि उत्पादन, प्रशोधन, रोजगारी सिर्जना र स्थानीय समृद्धिको आधारको रूपमा लघु, घरेलु, साना तथा मझौला उद्यमहरूलाई अभियानको रूपमा विस्तार गर्न गरिबि निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम (मेड्पा) लाई निरन्तरता दिई प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ।
- ४२। स्थानीय वस्तुको उपभोग गरौं, र उत्पादनलाई प्रोत्साहन गरौं भन्ने अभियान सञ्चालन गरी कृषिजन्य वस्तुको प्रशोधन उद्योग स्थापना गरिनेछ।
- ४३। विदेशबाट फर्किएका तथा रोजगारीको खोजीमा रहेका व्यक्तिहरूमा रहेको सीपको विवरण रोजगार सूचना केन्द्रमा अद्यावधिक गरी श्रम बैंकलाई व्यवस्थित गरिनेछ। त्यस्ता जनशक्तिलाई स्थानीय तह भित्र उपलब्ध हुने निर्माण सेवा, व्यवसाय, उद्योग, कृषि लगायत क्षेत्रमा रोजगारदातासँग समन्वय गरी रोजगारी प्रदान गर्न सहजीकरण गरिनेछ। पूर्व सिकाई मान्यता विधिको सीप परिक्षणका लागि आवश्यक कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयन गरिनेछ।
- ४४। जनताको समृद्धि सहित आत्मनिर्भर गाउँ बनाउने, स्थानीय उत्पादन र उत्पादनमा आधारित उद्योगहरू स्थापना गर्ने, उत्पादित वस्तुको बजारीकरण मार्फत रोजगारी सिर्जना गर्ने, बेरोजगारीको अन्त्य गर्दै जनताको प्रतिव्यक्ति आयमा बृद्धि गर्ने र गरिबी अन्त्य गर्ने ठोस कार्यक्रम संचालन गरिने छ।
- ४५। स्थानीय स्तरमा सञ्चालित उद्योगहरूको संरचनाहरू अझै व्यवस्थित र सुदृढ पार्न पहल गरिने छ। वन्द भएका स्कूल, सामाजिक भवनलाई उद्यम विकासमा प्रयोग गर्न आवश्यक परे

गाउँ टोल र घर घरमा स्थानीय सरकार

लोक प्रसाद वंजरा
अध्यक्ष

६

ग्रेट, स्मार्ट, हरियाली, स्वच्छ, समृद्ध समाजवाद उन्मुख नमूना गाउँपालिका

- खालका जै, भेच, वसिम, केराउ, बोडी, खेरी, टियोसेन्टी, दिनानाथ. जस्ता हरियो उन्नत घाँस वितरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ साथै सोको उत्पादनको लागि एक उन्नत घाँस विकास स्रोत केन्द्र स्थापनाका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ।
- ३३। पशु विमा कार्यक्रम तथा पशुको पूर्ण खोप अभियानलाई निरन्तरता दिईने छ।
- ३४। उत्कृष्ट व्यवसायीलाई पुरस्कृत गरिनुका साथै उत्पादनको आधारमा कृषकहरूलाई प्रोत्साहन रकम उपलब्ध गराईने छ।
- ३५। पशु घुम्ति शिविरको व्यवस्था गरी घर घरमा पशु स्वास्थ्य उपचारको व्यवस्था मिलाइने छ।
- ३६। दुग्ध तथा मासु उत्पादन वृद्धिका लागि पशुवस्तुमा नश्ल सुधार कार्यक्रमलाई अघि बढाइने छ।
- ३७। एक वडा एक पशु प्राविधिक नीति अन्तर्गत हरेक वडामा पशु प्राविधिकको व्यवस्था मिलाइनेछ।
- ३८। सामुदायिक छाडा कुकुरहरूको बन्ध्याकरण कार्यक्रम संचालन गरी छाडा कुकुर र छाडा चौपाया मुक्त पालिका बनाउन आवश्यक पहल गरिने छ।
- ३९। एक वडा एक उद्योग कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई प्रत्येक वडाको अलग्गै पहिचान हुने गरी उत्पादन गरिने छ। स्थानीय कच्चा पदार्थमा आधारित उद्योगको स्थापना गर्न प्रोत्साहन दिईने छ। लघु तथा घरेलु उद्यम प्रवर्द्धन गर्न सीपमूलक तालिमको व्यवस्था गरी उत्पादित वस्तुको बजारीकरणको व्यवस्था गरिनेछ।
- ४०। औद्योगिक ग्राम निर्माणको कार्यलाई अगाडी बढाइनेछ। कृषि र जडिबुटी जन्य उद्योग स्थापनाका लागि पहल गराइनेछ।
- ४१। स्थानीय स्रोत शिप र साधनको उपयोग गरी कृषि तथा गैरकृषि उत्पादन, प्रशोधन, रोजगारी सिर्जना र स्थानीय समृद्धिको आधारको रूपमा लघु, घरेलु, साना तथा मझौला उद्यमहरूलाई अभियानको रूपमा विस्तार गर्न गरिबि निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम (मेड्पा) लाई निरन्तरता दिई प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ।
- ४२। स्थानीय वस्तुको उपभोग गरौं, र उत्पादनलाई प्रोत्साहन गरौं भन्ने अभियान सञ्चालन गरी कृषिजन्य वस्तुको प्रशोधन उद्योग स्थापना गरिनेछ।
- ४३। विदेशबाट फर्किएका तथा रोजगारीको खोजीमा रहेका व्यक्तिहरूमा रहेको सीपको विवरण रोजगार सूचना केन्द्रमा अद्यावधिक गरी श्रम बैंकलाई व्यवस्थित गरिनेछ। त्यस्ता जनशक्तिलाई स्थानीय तह भित्र उपलब्ध हुने निर्माण सेवा, व्यवसाय, उद्योग, कृषि लगायत क्षेत्रमा रोजगारदातासँग समन्वय गरी रोजगारी प्रदान गर्न सहजीकरण गरिनेछ। पूर्व सिकाई मान्यता विधिको सीप परिक्षणका लागि आवश्यक कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयन गरिनेछ।
- ४४। जनताको समृद्धि सहित आत्मनिर्भर गाउँ बनाउने, स्थानीय उत्पादन र उत्पादनमा आधारित उद्योगहरू स्थापना गर्ने, उत्पादित वस्तुको बजारीकरण मार्फत रोजगारी सिर्जना गर्ने, बेरोजगारीको अन्त्य गर्दै जनताको प्रतिव्यक्ति आयमा वृद्धि गर्ने र गरिबी अन्त्य गर्ने ठोस कार्यक्रम संचालन गरिने छ।
- ४५। स्थानीय स्तरमा सञ्चालित उद्योगहरूको संरचनाहरू अभै व्यवस्थित र सुदृढ पार्न पहल गरिने छ। वन्द भएका स्कूल, सामाजिक भवनलाई उद्यम विकासमा प्रयोग गर्न आवश्यक परे

गाउँ टोल र घर घरमा स्थानीय सरकार

लोक प्रसाद वंजरा
अध्यक्ष

६

ग्रेट, स्मार्ट, हरियाली, स्वच्छ, समृद्ध समाजवाद उन्मुख नमूना गाउँपालिका

सरकारी निजी साभेदारी कम्पनी खोली त्यसको परिचालन, विज्ञ र प्रविधिको समायोजनमा पनि जोड दिइने छ ।

- ४६। भिमसेनथापा गाउँपालिकाका ८ वटै वडामा उद्यमशिलता तथा सिप विकासको माध्यमबाट महिला तथा युवा युवतीहरुको आर्थिक सशक्तिकरणको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- ४७। पालिका भित्रका खनिज र उत्पादित वस्तुहरु उत्खनन् र प्रशोधन गर्न उद्योग दर्ता गरी सञ्चालन र सञ्चालनका लागि अनुमति दिने व्यवस्था गरिने छ ।
- ४८। गाउँपालिका भित्रका सम्भाव्य पर्यटकीय क्षेत्रहरुको पहिचान गरी त्यसको वृहत्तर एवं एकीकृत विकासको वृत्तचित्र भिमसेनथापाको सेरोफेरो तयार गरिने छ ।
- ४९। मनास्लु पदमार्गमा जाने पदयात्रीहरुलाई कम्तिमा एक दिन भिमसेनथापा गाउँपालिकामा बास बस्ने गरी पर्यटकीय पूर्वाधारको विकास एवं विस्तार र पर्यटन व्यवसायीहरूसँग समन्वय गरिने छ ।
- ५०। दुल्लभ पार्क, भिमसेनथापा स्मारक पार्क, भिमसेनथापा संग्रहालय र जनयुद्ध संग्रहालय, शहिद स्मृति पार्क, मसेल ठूलो पोखरी, इत्ला पोखरी, कोटकाली, चार धार्मिक धाम, मुडुलोथुम्को पार्क, अश्राङ्कोट, कनकामना, चुलिडाँडा, काशीघाट लगायतका पर्यटकीय क्षेत्रहरुको विकास गरी उक्त स्थानमा आन्तरिक पर्यटनको लागि उपयुक्त वातावरणको निर्माण गर्न आवश्यक पूर्वाधार निर्माण तथा प्रचारप्रसार गरिने छ ।
- ५१। पर्यटन क्षेत्रको विकास गर्न पर्यटन क्षेत्रमा आवद्ध पालिकावासीको एक विज्ञ समूह गठन गरी पर्यटन विकास र प्रवर्द्धनका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ५२। सामुदायिक तथा व्यक्तिगत घरबास कार्यक्रमलाई अगाडी बढाइने छ । एक वडा एक पर्यटकीय स्थल र अन्तर वडा पर्यटकीय सञ्जालको विकास गरिने छ ।
- ५३। पालिका भित्रका सबै सहकारीहरुलाई अनिर्वाय उत्पादनमा जोड्ने नीति कार्यान्वयन गरिने छ । गाउँ स्थित सहकारी संस्थाहरुको अनुमति, नियमन, विस्तार, प्रशिक्षण तथा सघन अनुगमन सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- ५४। सहकारीको माध्यमबाट स्थानीय स्रोत श्रम, साधन सीप र पूँजीको अधिकतम परिचालन गरी आर्थिक, सामाजिक रुपान्तरण गरिने छ । प्रत्येक वडामा एउटा कृषि बहुउद्देशिय/ श्रम सहकारीको स्थापना र संचालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ । विभिन्न खालका सहकारी शिक्षा, सहकारी व्यवसाय प्रवर्द्धन जस्ता सहकारी सम्बन्धी आवश्यक तालिम संचालन गरिने छ । सहकारी संस्थाहरुलाई COPOMIS Software प्रणालीलाई प्रभावकारी प्रयोगमा लगिनेछ । उत्कृष्ट सरकारीलाई पुरस्कृत गर्दै सहकारीहरुलाई मर्जरमा जान प्रोत्साहन गरिने छ ।
- गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु ।
अब म भिमसेनथापा गाउँपालिकाको सामाजिक विकास सम्बन्धी नीति प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।
- ५५। शैक्षिक सुधार र व्यवस्थापनका लागि पालिका भित्र मेगा विद्यालय सञ्चालन गर्न विद्यालय मर्जर कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन दिइनेछ । विद्यालय नक्सांकन र दरबन्दी मिलान कार्यलाई वैज्ञानिक र व्यवस्थित गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ५६। विद्यालयहरुमा स्थायी प्रधानाध्यापक नियुक्ति प्रक्रिया थालनी गर्दै प्रधानाध्यापकहरूसँग कार्यसम्पादन करार सम्भौता गरी सिकाई उपलब्धि वृद्धि गरिनेछ । प्रधानाध्यापकहरुको नियमित

गाउँ टोल र घर घरमा स्थानीय सरकार

लोक प्रसाद वंजरा
अध्यक्ष

- बैठक गरी विद्यालयको विकास र व्यवस्थापनको कार्ययोजना बनाएर लागू गर्ने तथा अतिरिक्त सिकाई आदानप्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । प्रत्येक ३/३ महिनामा अनुगमनको व्यवस्था मिलाइनेछ । तीन तीन वर्षमा शिक्षक सरुवाको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ५७। 'गाउँपालिकाको इच्छा, बुहारीलाई शिक्षा' भन्ने नाराका साथ पालिका भित्र विवाह गरेर आउने बुहारीलाई स्थानीय विद्यालयमा उच्च शिक्षासम्म अध्ययन गर्न छात्रवृत्तिको नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ । साथै अनौपचारिक शिक्षा एवं व्यवसायिक शिक्षामा सहभागिता गराइनेछ ।
- ५८। पहिलो चरणमा माध्यामिक विद्यालय र त्यसपछि क्रमसः पालिका भित्रका सबै सामुदायिक विद्यालयहरूमा इ-हाजिरीको व्यवस्था गरिनेछ । बालविकास सहयोगी, विद्यालय सहयोगी र विद्यालयका लेखा कर्मचारीहरूलाई स्थानीय तहबाट प्रदान भइरहेको थप सेवा सुविधालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ५९। विशिष्टकृत विद्यालय, मेघा विद्यालय, प्राविधिक एवं व्यवसायिक विद्यालय सञ्चालनका लागि अनुदान, यातायात र होस्टलको व्यवस्थापनमा जोड दिइनेछ । विद्यार्थीहरूको सिकाइलाई प्रविधिमैत्री बनाउन राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रमका साथै गाउँपालिका अध्यक्ष प्रविधिमैत्री विद्यालय कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ६०। संगीत र मनोरञ्जन तथा योग, व्यायाम र खेलकुदका माध्यमबाट विद्यार्थीहरूमा अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन गर्दै सिकाइ सुदृढिकरण गर्न खेलकुद शिक्षक तथा विषयगत शिक्षकहरूलाई तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ६१। गैरसरकारी संघसंस्थाहरूसंगको साझेदारीलाई थप प्रोत्साहित गर्दै बालविकास केन्द्र तथा विद्यालयहरूलाई नमूना सिकाइ केन्द्रका रूपमा व्यवस्थापन गर्दै लगिनेछ ।
- ६२। पालिका भित्र शैक्षिक सुधारका लागि गाउँपालिका स्तरीय शिक्षक तालिमकेन्द्र सञ्चालनमा ल्याई नियमित रूपमा शिक्षकहरूलाई शिक्षण सिकाई तालिमको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ६३। समयानुकूल कार्य गर्न असमर्थ शिक्षक, कर्मचारीहरूलाई विशेष योजना ल्याएर अवकास दिने व्यवस्था मिलाइने छ । शिक्षक तथा कर्मचारीहरूको तलबभत्ता मासिक रूपमा भुक्तानी दिने व्यवस्था मिलाइनेछ । कक्षा ५ मा स्तरमापन परीक्षा सञ्चालन गरी उत्कृष्ट नतिजा प्रदर्शन गर्ने विद्यालय, शिक्षक र विद्यार्थीलाई पुरस्कृत गरिनेछ ।
- ६४। बालविकासदेखि कक्षा १-५ मा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि सञ्चालन भइरहेको दिवा खाजा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । आफ्नै करेसावारी, स्थानीय स्वास्थ्यबर्द्धक पौष्टिक खाजा र खाना व्यवस्था गर्न विद्यालय र अभिभावकहरूलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- ६५। विद्यालय भर्ना अभियानलाई प्रभावकारी बनाउन बालबालिकालाई विद्यालय नपठाउने अन्यत्र निजी विद्यालयमा पठाउने अभिभावकलाई वडा वा पालिकाले दिने सेवा सुविधामा कटौतीको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ६६। पालिका अध्यक्षसँग प्रत्यक्ष विद्यार्थी संवाद कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । यस कार्यक्रम मार्फत विद्यालय उमेरका बालबालिकाहरूलाई असल मार्गमा लाग्न र स्थानीय सरकारका प्रतिनिधिसंग एकआपसमा परिचित गराई असल मार्गमा लाग्न प्रेरित गरिनेछ ।
- ६७। असल अभ्यास भएका र उच्च सिकाइ उपलब्धि भएका विद्यालय र कम सिकाई उपलब्धि भएका विद्यालयहरूका बीच अन्तरक्रिया तथा मितेरी कार्यक्रम लागू गरिनेछ । स्थलगत अनुगमन गरी सिकाइ उपलब्धि वृद्धि गर्न आवश्यक पृष्ठपोषण प्रदान गरिनेछ ।

गाउँ टोल र घर घरमा स्थानीय सरकार

लोक प्रसाद वंजरा
अध्यक्ष

८

Y.N.S

- ६८। शिक्षकहरुलाई विषयमा आधारित लघु अनुसन्धान गर्न प्रेरित गरिनेछ । अनुसन्धानका आधारमा सिकाइ उपलब्धि वृद्धि कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ६९। शैक्षिक कार्यपात्रो र सिकाई सामग्री निर्माण एवम् प्रयोग सुनिश्चित गरिनेछ । शिक्षकहरुलाई सिकाईमा बिताउने समय र हासिल गरेको नतिजाको आधारमा प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- ७०। शिक्षामा सिकाउ, बिकाउ र टिकाउको नीति लिई सोही अनुसार व्यवस्थापनमा जोड दिइनेछ ।
- ७१। स्थानिय पाठ्यक्रम निर्माण गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न शिक्षकहरुलाई अभिमुखिकरण गरिनेछ । यस आ. व. मा कक्षा १-५ का लागि भिमसेन थापाको सेरोफेरो नामक पाठ्यसामग्री निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिनेछ । कक्षा ६-८ को स्थानीय पाठ्यक्रम र पाठ्यसामग्री निर्माणलाई अगाडी बढाइनेछ ।
- ७२। शहिद स्मृति रनिडशिल्ड भिमसेनथापा गापा स्तरीय प्रतियोगिता कार्यक्रमका माध्यमबाट विद्यार्थीहरुको आचारण सुधार गर्न, स्वस्थ जीवनशैली निर्माण गर्न र प्रतिस्पर्धी भावना विकास गर्न आवश्यक कार्यक्रमको आयोजना गरिनेछ ।
- ७३। पूर्ण साक्षर भिमसेनथापा अभियान मार्फत आई.टि.साक्षरता, कानुनी साक्षरता र वित्तिय साक्षरता जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ७४। विद्यालय सुधार योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन थाल्ने र विद्यालय र शिक्षकहरुलाई विशेष अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ । कम्प्युटर विषय अध्यापन गर्ने विद्यालयका शिक्षकहरुलाई आईसिटी सम्बन्धी छोटो अवधिको तालिम सञ्चालन गरिनेछ । शिक्षकहरुलाई लघु अनुसन्धानको कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- ७५। विद्यालय स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्था, प्लाष्टिक तथा जडक फुडको पूर्ण निषेधित क्षेत्र घोषणा, अपाङ्ग तथा बालमैत्री शौचालय निर्माण तथा एक विद्यालय एक बगैचा र करेसावारी कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ७६। प्रत्येक विद्यालयमा कम्तिमा एक ल्यापटप, एक ड्यासबोर्ड, एक स्मार्ट बोर्ड, एक प्रिन्टर मेशिन तथा फोटोकपि मेशिनको उपलब्धता सुनिश्चित गरिनेछ । प्राविधिक विद्यालय प्रविधिमैत्री शिक्षक-विद्यार्थी-अभिभावकको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ७७। निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन प्रणालीलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।
- ७८। उच्च शिक्षाका लागि गृह जिल्लाका सरकारी तथा सामुदायिक क्याम्पसमा अध्ययनरत यस गाउँपालिकाका विद्यार्थीलाई छात्रवृत्ति अनुदान प्रदान गरिनेछ ।
- ७९। शैक्षिक गुणस्तर सुधार गर्न रातो बङ्गला फाउन्डेसनसँगको साभेदारी तथा अन्य संघसंस्थासँगको साभेदारीलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- ८०। प्राविधिक बहुप्राविधिक शिक्षामा प्राथमिकता दिई थप लगानीलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- ८१। अन्तर विद्यालय प्रतिस्पर्धालाई प्रभावकारी बनाउन जनसेवा, प्रतिभा प्रस्फुटन, स्वच्छ मनोरञ्जन शैक्षिक सामग्री प्रदर्शनी, खेलकुद जस्ता अतिरिक्त क्रियाकलापहरुको आयोजना गरिनेछ ।
- ८२। प्रधानाध्यापक, विद्यालय व्यवस्थापन समिति र विद्यालयहरुलाई सिकाई उपलब्धिका आधारमा पुरस्कृत गरिने नीति लिइनेछ ।

गाउँ टोल र घर घरमा स्थानीय सरकार

Y.N.S

लोक प्रसाद वंजरा
अध्यक्ष

- ८३। प्रभात मा.वि धावाले प्राविधिक शिक्षा तर्फ बालिविज्ञान, सरस्वती मा.वि बोर्लाङ्गमा डिप्लोमा इन सिभिल ईन्जिनियरिङ, चण्डी मा.वि अश्राङ्गमा कम्प्युटर शिक्षा पठनपाठन भईरहेकाले यी विद्यालयहरूलाई आर्थिक अनुदानको व्यवस्था मिलाई अन्य विद्यालयहरूलाई पनि व्यवसायिक शिक्षा अवलम्बन गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- ८४। परीक्षा प्रणालीलाई सुधार गर्न प्रश्न बैंकको निर्माण र परिचालनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ८५। चिल्ड्रेन अफ माउन्टेन संस्थासँगको साभेदारीमा गणित विषयमा शैक्षिक उपलब्धि अभिवृद्धि गर्न गणित शिक्षक तालिम तथा म्याथ ल्याबका कार्यक्रमहरू प्रभावकारी ढंगले कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ८६। विद्यार्थीहरूको सिकाई सहजता र व्यवस्थित गर्न भिमसेनथापा आविष्कार केन्द्र बनाई शैक्षिक सामग्री निर्माणका साथै स्थानीय सामग्री प्रयोग गरी शिक्षा, सीप संस्कार-श्रम प्रतिको आस्था र जनसंस्कृति निर्माणको अभियान सुरु गरिनेछ ।
- ८७। विज्ञान संकाय तथा प्राविधिक धारमा अध्ययन गर्न चाहने विपन्न वर्गका विद्यार्थीहरूका लागि गाउँपालिका प्रमुख विशेष छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरि लागू गरिनेछ । गाउँपालिकाको कुनै एउटा विद्यालयलाई नमुना ICT Hub, स्पोर्ट्स एकेडेमी, सैन्य कला, गीतसंगीत, नृत्य सिकाई विशिष्ट रूपमा विकास गरिनेछ ।
- ८८। गाउँपालिका भित्रका सबै विद्यालयलाई बालमैत्री बनाई भिमसेनथापा गाउँपालिकालाई बालमैत्री गाउँपालिका निर्माण गर्न आधार तयार पारिनेछ । अंग्रेजी माध्यमबाट पठनपठन गर्न शुरु गरिएको शिक्षकहरूलाई अभिप्रेरित गर्दै आवश्यक तालिमको प्रबन्ध गरिनेछ ।
- ८९। विद्यार्थीमा असल आचारण निर्माण स्वस्थ जीवनशैली र सामाजिक भावना जागृत गर्न विद्यालय स्काउट कार्यक्रमलाई व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
- ९०। शिक्षक र विद्यार्थीहरूमा उत्पादन, रोजगार र समृद्धिको अभियानबारे कक्षा सञ्चालन गरी सामाजिक चरित्र निर्माण गर्न श्रम र उत्पादनसँग जोड्ने नीतिको अवलम्बन गरिनेछ । विद्यालयमा भूमि बैंक र श्रम बैंक स्थापना र संचालन गरी श्रमशील बनाउने नीति कार्यान्वयनमा लगिनेछ । विद्यालयदेखि नै श्रमको सम्मान गर्ने संस्कृति निर्माणमा जोड दिइनेछ ।
- ९१। खेलकूद क्षेत्रको समुचित विकास गर्न खेलकूद विकास समिति बनाई, पूर्वाधारको निर्माण, प्रशिक्षण, प्रतियोगिता आदिको आयोजना गरिनेछ । भिमसेनथापा गाउँपालिकामा अवस्थित खेलकूद मैदानलाई पूर्वाधारयुक्त सुविधा सम्पन्न रंगशाला, नियमित खेलकूद, खेल प्रतिष्ठान (Sport Academy) निर्माण गर्न संघीय र प्रदेश सरकारसँग पहल गरिनेछ । त्यस्तै प्रत्येक वडामा एक व्यवस्थित खेल मैदान स्थापना गर्दै लैजाने कार्यक्रमलाई आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ९२। युवाहरूलाई कुलतमा फस्नबाट जोगाउन गैरसरकारी संस्थाहरूसँगको साभेदारीमा जनचेतनामूलक कार्यक्रम तथा रेडियोबाट सूचनामूलक सन्देशहरू प्रसारण गरिनेछ । युवाहरूमा सीप विकास गरी स्वरोजगार बनाउन ड्राइभिङ्ग, कम्प्युटर तथा विविध कोर्षहरू र विभिन्न सीप विकासका तालिमहरू सञ्चालन गरिने छ ।
- ९३। युवाहरूलाई सीपमूलक प्राविधिक सिपमूलक तालिम स्वयंसेवक, गाउँप्रहरी, श्रम सहकारी खोज अनुसन्धान मूलक कार्य, कला तथा साहित्य, खेलकूद शैक्षिक क्षेत्र आदि माफत संगठित गरी

Y.P.S

परिचालन गर्दै नगरप्रहरी गठन तथा परिचालन गरी सुरक्षा तथा विपद व्यवस्थापन, आर्थिक विकास र उत्पादनमा लगाईनेछ।

९४। पार्क तथा खुलाक्षेत्र निर्माण गर्दा न्यूनतम मापदण्ड कायम गरी महिला बालबालिका, जेष्ठ नागरिक र अपाङ्ग मैत्री बनाइनेछ।

९५। बडास्तर र पालिकास्तरका खेलहरुमा खेल प्रतिभा छनोट गरी उत्कृष्ट खेलाडीहरुलाई तालिम प्रदान गरी खेलकुद विकास समिति मार्फत राष्ट्रिय र अन्तराष्ट्रिय खेलाडी निर्माण गर्न आवश्यक सहयोग गरिने छ।

९६। गाउँपालिका भित्रका बेरोजगारहरुको दक्षता र सूची सहितको तथ्याडक संकलनको योजना बनाई रोजगारका कार्यक्रमहरु निर्माण गरिने छ। भिमसेनथापा लोक कल्याण कोषबाट युवा लक्षित विभिन्न कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ।

९७। ६८ वर्ष माथिका जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका तथा अशक्त नागरिकहरुका लागि मासिक रुपमा गाउँ टोलमा नै स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न गा.पा.अध्यक्षजेष्ठ तथा अशक्त नागरिक घरदैलो स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम लाई थप प्रभावकारी बनाउदै निरन्तरता दिइनेछ। सबै नागरिकहरुलाई अनिवार्य स्वास्थ्य विमा कार्यक्रममा आवद्ध गराउने नीति लिइनेछ। अति विपन्न परिवारलाई गा. पा. मार्फत स्वास्थ्य विमाको शुल्क भुक्तानी गरिने व्यवस्था मिलाइनेछ।

९८। गर्भवती महिलाहरुलाई सुत्केरी सेवाका लागि स्वास्थ्य चौकी सम्म आउने र जाने साथै जटिलता भई रेफर गर्नुपरेमा र नवशिशुमा जटिलता भई अस्पताल जानुपरेमा एम्बुलेन्स सेवा निशुल्क उपलब्ध गराउने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ। शून्य होम डेलिभरी नीति अवलम्बन गरिनेछ।

९९। विपन्न तथा असहाय र जेष्ठ नागरिकहरुका लागि आकस्मिक अवस्थामा स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाको सिफारिसमा जिल्ला अस्पताल सम्म एम्बुलेन्स सेवा निशुल्क गरिनेछ।

१००। वरिष्ठ सेन्टर सन्चालन भएका स्वास्थ्य चौकीहरुमा सुत्केरी तथा कुरुवाहरुको बसाई सहजताका लागि प्रतिक्षा कक्ष (आमाघर कार्यक्रम) लाई व्यवस्थित गरिनेछ।

१०१। पूर्णखोप सुनिश्चितता कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ। यसको लागि विभिन्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्दै पूर्णखोपलाई दिगोपना कायम गरिनेछ।

१०२। स्वास्थ्य चौकीहरुमा भौतिक अवस्था सुधार कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ। स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई विभिन्न तालिमहरुको व्यवस्था गरिनेछ। स्वास्थ्य संस्थाहरुलाई प्रविधियुक्त बनाउदै लगिनेछ। स्वास्थ्य चौकी न्यूनतम सेवा मापदण्ड कार्यक्रमले निर्दिष्ट गरेका सूचकहरुलाई पुरा गर्न आवश्यक बजेट तथा सामग्रीको व्यवस्था गरि गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाको सुनिश्चितता गरिनेछ। दशैं तथा तिहार जस्ता चाडवाडहरुमा हुने लामो विदाका कारण स्वास्थ्य सेवामा प्रभाव पर्न नदिन उक्त समयमा स्वास्थ्य सेवा सुचारु गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ। आधारभूत अस्पतालमा २४ घण्टा नै सेवा प्रवाह गरिनेछ। स्वास्थ्य संस्थाहरुमा प्रयोगशाला सेवा विस्तार गरिनेछ।

१०३। गा पा भित्र बसोबास गर्ने नागरिकहरुलाई उपचारात्मक सेवामा पहुँच बढाउन चिकित्सकको व्यवस्था गरि सबै वडा का नागरिकहरुलाई कम्तीमा महिनामा १ पटक घुम्ति अस्पताल सेवा स्याटेलाइट क्लिनिक मार्फत चिकित्सकीय सेवा प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ। बुढि गण्डकी वृद्धाश्रमका आश्रीतहरुलाई नियमित स्वास्थ्य परिक्षणको व्यवस्था साथै स्वास्थ्य

Y.P.S

विमामा लाग्ने शुल्क भुक्तानीलाई निरन्तरता दिइनेछ । विशेषज्ञ सहितको शिविर सन्चालनका लागि निजि तथा गैर सरकारी सङ्ग संस्थासँग सहकार्य गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

- १०४। प्रत्येक बडामा रहेका स्वास्थ्य संस्थामा मासिक रुपमा दक्ष जनशक्तिबाट गर्भवती महिलाहरुको *निशुल्क भिडियो एक्सरे* गर्ने कार्यलाई व्यवस्थित गरि निरन्तरता दिइनेछ ।
- १०५। १००० दिन भित्रका आमा तथा बालबालिकहरुको पोषण अवस्थामा सुधार गर्न गर्भवती सुत्केरी तथा २ वर्ष मूनिका बाल बालिकाहरु र किशोरीहरुको लागि *पोषण विशेष कार्यक्रम* सन्चालन गरिनेछ । गापा उपाध्यक्ष गर्भवती सुत्केरी पोषण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- १०६। विषादिको असुरक्षित प्रयोगले मानव स्वास्थ्यमा पारेको प्रतिकूल असरलाई न्यूनिकरण गर्न जनचेतनामूलक कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ ।
- १०७। समुदायमा लुकेर रहेका क्षयरोगी पत्ता लगाउन विशेष स्क्रिनिङ्ग कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- १०८। नसर्ने रोगहरुको वृद्धि भइरहेको वर्तमान परिप्रेक्षमा मुटु रोग, मृगौला रोग, क्यान्सर लगायतका घातक रोगहरुको समयमै पहिचान र निदान गरि उपचारको दायरमा ल्याउने र थप बिग्रन नदिन रोगहरुको स्क्रिनिङ्ग गर्न विशेष कार्यक्रम तथा शिविर सन्चालन गरिनेछ ।
- १०९। गाउँपालिकामा संचालन हुने सहिद स्मृति आँखा सेवा केन्द्र भिमसेनथापा ५ लाई व्यवस्थित गर्दै लायन्स आँखा सेवा केन्द्रको सहकार्यमा स्थापना भएको *सहिद स्मृती आँखा सेवा केन्द्रलाई थप व्यवस्थित बनाइनेछ ।*
- ११०। वैकल्पिक चिकित्सा आयुर्वेद, प्राकृतिक चिकित्सा, योग शिक्षा आदि प्रवर्धन कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ ।
- १११। निर्माणाधिन आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र भवनको निर्माण सम्पन्न गरि गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ११२। सहिद स्मृति आधारभुत अस्पतालमा सुरुवात गरिएको स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाइनेछ । अस्पताल भवन निर्माण कार्य अगाडी बढाइनेछ ।
- ११३। ५ वर्ष मूनिका बाल बालिकाहरुको कूपोषण दरलाई शून्य बनाउने नीति लिइनेछ । किशोरीहरुमा हुने कुपोषण र रक्तअल्पतालाई रोकथाम गर्न किशोरी आइरन कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाइनुको साथै वर्षमा कम्तीमा २ पटक किशोरीहरुको पोषण र रक्तअल्पताको अवस्था पत्ता लगाउने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ११४। उत्कृष्ट सेवा प्रदान गर्ने स्वास्थ्य संस्था र स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई सम्मान तथा पुरस्कृत गरिनेछ । महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुको सेवाको उच्च मूल्याङ्कन गर्दै प्रोत्साहन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । उत्कृष्ट महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुलाई पुरष्कृत गरिनेछ ।
- ११५। लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण रणनीति कार्यान्वयन गरी समाजमा रहेका सबै प्रकारका विभेदको अन्त्य गर्दै उत्पीडनमा परेका वर्ग, क्षेत्र लिङ्गका लागि विशेष कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ । उपाध्यक्ष नेतृत्व विकास तथा किशोर किशोरी शिक्षा कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

- ११६। आर्थिक सामाजिक रूपले विपन्न वर्ग तथा समुदायको उत्थानको लागि आय आर्जन तथा सीप विकासका कार्यक्रम मार्फत गरीबी न्युनीकरण, रोजगारी प्रवर्द्धन जस्ता कार्यक्रमलाई विशेष प्राथमिताका साथ अगाडि बढाईने छ ।
- ११७। सामाजिक सुरक्षा तथा व्यक्तिगत घटनादत्ता प्रणालीलाई सुदृढीकरण गर्न आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- ११८। हरेक शहिद तथा वेपत्ताहरुको सम्मानमा कम्तीमा एक योजना तथा परियोजनाहरु सञ्चालन गरिने छ ।
- ११९। विभिन्न धार्मिक समुदायहरुको मृत्युपछि प्रयोग हुने घाट तथा कब्रस्थानको व्यवस्था गरिने छ ।
- १२०। आत्महत्या न्यूनिकरण गर्नका लागि विभिन्न संघ, संस्थाहरुसँगको सहकार्यमा जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ ।
- १२१। मदिरा तथा सूतिजन्य पदार्थको सेवनले समाजमा देखिएका विभिन्न समस्याहरुलाई न्यूनिकरण गर्दै लैजाने गरी कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ । नागरिकको स्वास्थ्यलाई मध्यनजर गर्दै प्लाष्टिकजन्य पदार्थको प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्दै कमसलखालको मदिरा (पुन्टे रक्सी) लाई प्रतिबन्ध गर्ने अभियानलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- १२२। बुढीगण्डकी वृद्धाश्रम सञ्चालनका लागि सञ्चालन अनुदान निरन्तरता दिइनेछ । पालिकालाई सहयोगापेक्षी सडक आश्रित मानवमुक्त पालिका निर्माण गर्न एक छाक भोजन र एक सरो कपडाको अभावमा सडकपेटी एवं सार्वजनिक स्थलमा कष्टकर जीवन बिताउने मानवजनलाई आवश्यक उद्धारको व्यवस्था गरिनेछ ।
- १२३। जनयुद्ध तथा जनआन्दोलनमा सहादत प्राप्त गरेका सहिद परिवारलाई कार्यविधि बनाई मासिक भत्ता उपलब्ध गराउने कार्यक्रमलाई अगाडी बढाइने छ ।
- १२४। मतदाताको घरदैलोमा जनप्रतिनिधि कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- १२५। एक वडा एक जेष्ठ नागरिक मिलन केन्द्र निर्माणका कार्यक्रम सुरु गरिने छ । जेष्ठ नागरिक, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, टुहुरा बालबालिका तथा असहायहरुलाई संरक्षण तथा सहयोग गरिनेछ ।
- १२६। गाउँपालिकाका पूर्वाधारहरुमा स्रोत परिचालन गर्न नगर विकास कोषमा गाउँपालिकाको शेयर स्वामित्व रहने गरी आवश्यक प्रबन्ध मिलाईने छ ।
- १२७। हाम्रा समाजका मूल्यमान्यताहरुलाई जोगाउदै युवाहरुलाई विभिन्न खालका कुलत, अराजकताबाट बचाउने, परिश्रमी बनाउने र श्रृजनशील बनाउने साथै राष्ट्रका कर्णाधार बालबालिकाहरुलाई भावि समाजको समग्र नेतृत्व विकासका लागि आधार तयार पार्ने नीति लिइनेछ ।
- १२८। प्रारम्भिक कक्षा देखि ८ कक्षासम्म अनुशासन, नैतिकता, राष्ट्रियता, समानता, स्वयमसेवी भावना, स्वावलम्बी, श्रमप्रतिको सम्मान, समाज विकासको प्रक्रियाका साथै वैज्ञानिक दृष्टिकोण निर्माणको बाटोमा अगाडि बढ्न प्रशिक्षित गर्न आवश्यक पाठ्यक्रमसहित अतिरिक्त कक्षा सञ्चालन गरिनेछ ।
- १२९। जनयुद्ध, जनआन्दोलन तथा अन्य संघर्षका क्रममा बलिदान गर्ने शहीदहरुप्रति उच्च सम्मान, परिवारहरुलाई विभिन्न सहकारी समूहमा संगठित गरी परिचालनका साथै घाइते